

Alétheia, avagy fényre lépve a sötétből

Beszélgetés Berlinde De Bruyckere-vel
új munkáiról

TÖRÖK JUDITH

Fondazione Sandretto Re Rebaudengo, Torino, 2019. XI. 1. – 2020. III. 15.

Berlinde De Bruyckere (1964, Gent) nevét először a 2013-as Velencei Biennálén jegyeztük meg, amikor a belga pavilonban bemutatta *Cripplewood* (A sebzett fa) című hatalmas, az egész teret elfoglaló művét. Ő maga összeroskadt katedrálishoz hasonlította az alkotást; másutt úgy értelmezte, hogy az a fához kötözött és mártírhalálában fatörzssé változott Szent Sebestyén metaforája. Akárhogy is, mindannyian döbbenetben álltunk a beárnyékolt pavilonban, a sebzett fa lemetszett, „vérző” és gondosan bepólyált, felpárnázott, takaróba csavart ágai előtt egy tragikus esemény tanúiként. A szilfa ágai mintha emberi izmok, inak, csontok lettek volna. A hatás nagyon felkavaró volt. Berlinde nagy mestere az atmoszférateremtésnek. Ezúttal a torinói Sandretto Re Rebaudengo Alapítvány hatalmas termeiben rendezett emlékezetes kiállítást a művész legújabb munkáiból Irene Calderoni *Alétheia* (Reveláció) címmel. Itt volt alkalmam beszélgetni a művésszel.

BERLINDE DE BRUYCKERE:

A sebzett fa, 2013,
Velencei Biennálé,
belga pavilon

HUNGART ©2020

Foto: Carlo Maglitto

Foto: Carlo Maglitto

Foto: Carlo Maglitto

Elmondaná, hogyan született a terv és a kiállítás?

BERLINDE DE BRUYCKERE: Eredetileg retrospektívre gondoltunk, mert az alapítvány gyűjteményében két másik korábbi fontos munkám is szerepel. De amikor megláttam ezt a különleges teret, annak monumentális dimenzióit és a terek egymásba kapcsolódását, újra kellett gondolnom az eredeti ötletet. A hatalmas terek egy összefoglaló gondolatot, egységes narratívát követeltek, amely a szenvedő, sebezhető emberi testről, a változékonyságról, a védekezésről és az erőszakról szól több megközelítésben, összefoglalva összes eddigi kísérleteim lényegét.

A kiállításon monumentális szobrok és installációk szerepelnek, amelyek ismét erős érzelmi töltéssel szólnak életről és halálról. Mi volt a kiindulópont?

B. D. B.: Úgy öt évvel ezelőtt, 2013 végén meglátogattam egy bőrfeldolgozó üzemet Anderlechtben. Különleges időszak volt ez, a menekültválság kezdete, amely máig is komoly probléma. Partjaink mentén folyamatosan megrázó emberi tragédiák tanúi vagyunk; élet és halál soha nem jártak ennyire karöltve. Beléptem tehát az anderlehti üzembe, hogy lőbőröket válasszak a munkámhoz. Ide érkezik a frissen nyüzött bőr közvetlenül a vágóhídról. A látvány mély benyomást keltett bennem. Olyan volt, mintha egy másik dimenzióban lennék, mégis úgy éreztem, hogy a kép pontosan a mai valóság tükre. A nyers állatbőrrel teli konténerekből kihúzzák a bőrt, hogy megvizsgálják, címkézzék, kezeljék és tárolják azokat, s ekkor valami új veszi kezdetét. Soha nem volt részem ennél erotikusabb látványban: a kiterített bőrök lustán terültek el, beszózva, egymásra rétegezve. Élet és halál került egymáshoz, Érosz és Thanatosz.

Hogyan jelent meg ez a kiállításon?

B. D. B.: Élet és halál kettősségét sokféle módon lehet ragozni. Belépéskor a hosszú folyosón elhelyezett halmok sora fejthető meg a legnehezebben: viaszba öntött sziklaalakzatok, préselt szövetek vagy éppenséggel arte povera utánérzések lennének? Az absztrakció és a brutalitás fúziós szintjéből lépünk a fő kiállítótérbe. A rakásokhoz érve megjelennek, bár sokkal finomabb megközelítésben, a hajtogatott bőrök. Mintha egy halom takaró lenne egymásra terítve őrző és védő céllal. Majd az utolsó sorozathoz érünk, ahol úgy tűnik, valami összeomlott, megsérült, tönkrement. Végül, amikor a bőr monumentális virágszirmokká alakul át, megjelenik a folytonosság szimbóluma. Az élet felüti fejét a pusztulás birodalmában.

Hogyan választja meg az anyagait?

B. D. B.: Az általam felvetett komplex kérdések kezeléséhez gondosan meg kell választanom az anyagokat. A viasz például puha, finom, könnyen kezelhető, és lehetővé teszi számomra az összes kívánt szintartomány felhasználását, a brutális

Részletek *A sebzett fa* című installációról készítés közben (2013), HUNGART ©2020

és zavaró látvány átalakítását, amely a munkám nagy részében a kiindulási pontot jelenti, de valahogy mégis olyan határokon belül marad, ami elviselhető, elfogadható. A megnyúzott állatok bőrének taszító megjelenése viaszba „áttéve”, finom pasztellszínekkel megfestve elviselhetővé válik. Akár még „szépnek” is tűnhet.

A legmélyebb emberi érzéseket jeleníti meg műveiben, mint a remény, a félelem, a fájdalom, élet és halál. Hogyan sikerül a nézőt a sötétből a „napvilágra” hoznia?

B. D. B.: Az anderlechti élmény az emberi élet legfontosabb elemeit kovácsolja egybe. Munkámban megpróbáltam összehangolni az erotika erős képeit azzal a gondolattal, hogy egy brutális cselekmény is magában hordozhatja a csendes újjászületés lehetőségét, hiszen az latens módon jelen van, csak fel kell rá figyelni. Ezért lett *Alétheia* a cím. A só pontosan ezért fontos, jelenléte összekapcsolja a monumentális bőrhalmaz brutalitását a béke és a csend, a nyugalom képével. A sózott bőrhalmok hóval borított tájakká alakulnak, az atmoszféra ismét tökéletes.

BERLINDE DE BRUYCKERE:

Pünkösdirózsa, 2019, installáció, részlet *A sebzett kert*-sorozatból

HUNGART © 2020

BERLINDE DE BRUYCKERE:

Nijvel I-II., 2019, installáció, sózott állati bőrök

HUNGART © 2020

BERLINDE DE BRUYCKERE: *Alétheia*,

2019, installáció, sózott állati bőrök

HUNGART © 2020

fotó: Carlo Maglitto

fotó: Carlo Maglitto

fotó: Carlo Maglitto